

Návrh nových pravidel SVRS pro PM₁₀ (návrh novely přílohy č. 6 zákona 201/2012 Sb.)

Ochrana ovzduší ve státní správě IX
Hrotovice 24. 10. 2014

Ondřej Vlček, Roman Juras, Josef Keder

zákon č. 201/2012 Sb.

- od 1. září 2012
- snížení počtu a průměrné délky trvání smogových situací a především regulací
- smogové situace a regulace pro PM_{10} jsou vyhlašovány se zpožděním oproti skutečnému nárůstu

Potřeba nových pravidel

Stávající pravidla pro vyhlášení:

Shrnutí pravidel smogového varovného a regulačního systému pro PM₁₀ podle zákona č. 201/2012 Sb. a Směrnice ředitele ČHMÚ 2013/05.

		Za jakých podmínek	Doplňující podmínka
Vyhlášení	Smogová situace	Alespoň na jedné měřicí lokality reprezentativní pro úroveň znečištění v daném území překročila klouzavá 24h průměrná koncentrace PM ₁₀ informativní prahovou hodnotu 100 µg.m⁻³ ve dvou po sobě následujících dnech, <i>tj. ve 25 po sobě následujících hodinách*</i> .	Trend 12h koncentrací PM ₁₀ je za posledních 6 hodin rostoucí alespoň na polovině měřicích stanic reprezentativních pro dané území.
	Regulace	Alespoň na polovině měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v daném území překročila klouzavá 24h průměrná koncentrace PM ₁₀ regulační prahovou hodnotu 150 µg.m⁻³ ve třech po sobě následujících dnech, <i>tj. ve 49 po sobě následujících hodinách*</i> .	

* V praxi používaný výklad 2(3)denního překročení dle zákona (dle ČHMÚ a MŽP)

Příčina špatného fungování:

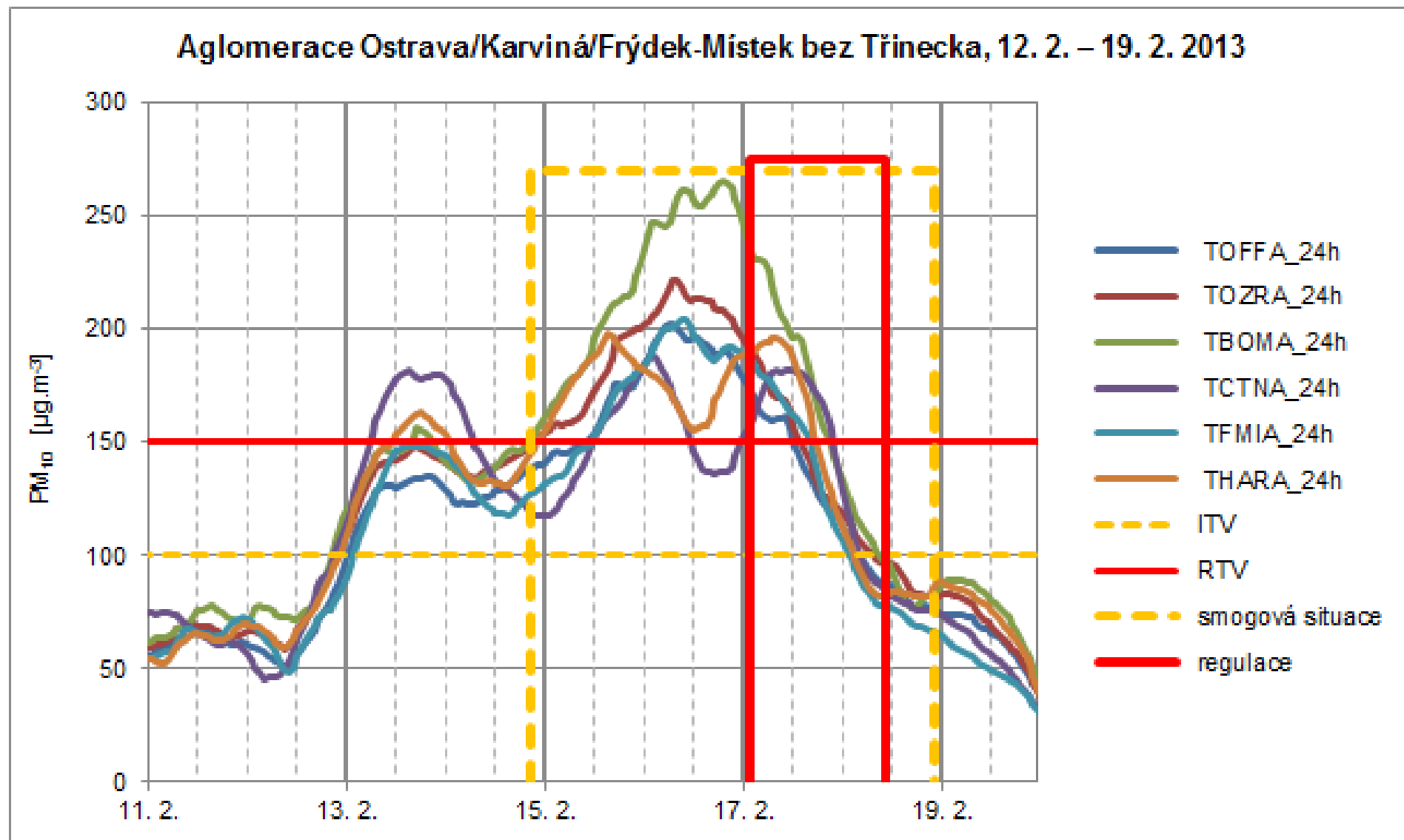
problematický jeví souběh dvou podmínek:

- Požadovaných 25 resp. 49 hodin překročení PH
- podmínka stoupajících trendů 12h koncentrací

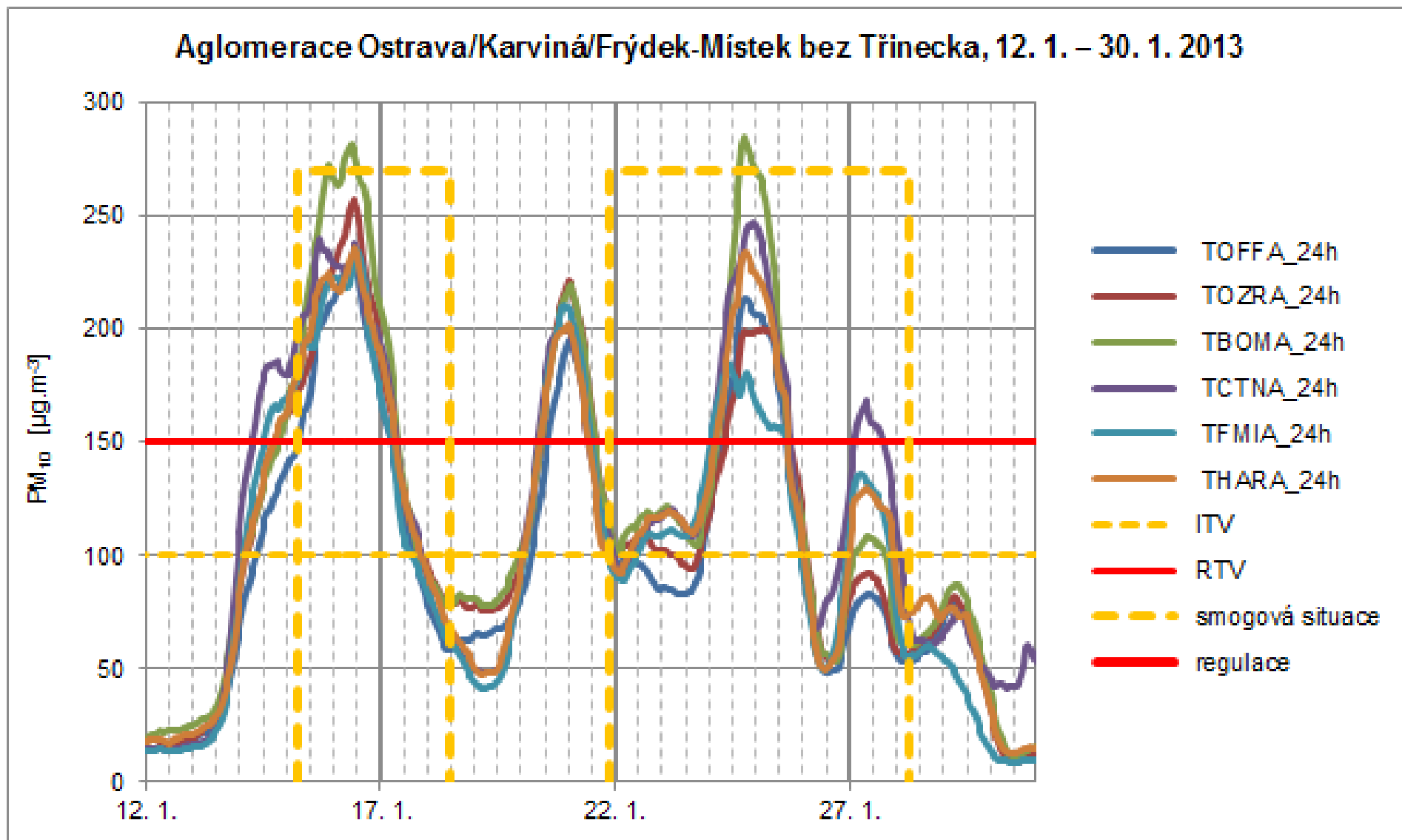
Další zpoždění je způsobeno použitím klouzavých 24h průměrů – projevuje se zejména při odvolávání

Příklad zpožděného vyhlášení (1)

Příklad zpožděného vyhlášení (2)

1. pokus o úpravu s minimálním zásahem do legislativy (výklad 2(3)denního překročení, tolerance trendů):

Varianta	Shlazení	tolerance trendu	Doba překročení pro vyhlášení smog. sit. / regulace
24h $T_{12} \geq 0$	klouzavý 24h průměr	0	25 / 49
24h $T_{12} \geq -1$		-1	
24h $T_{12} \geq -2$		-2	
24h NP $T_{12} \geq 0$	2(3) po sobě následující nepřekrývající se 24h průměry	0	2 / 3
24h NP $T_{12} \geq -1$		-1	
24h NP $T_{12} \geq -2$		-2	

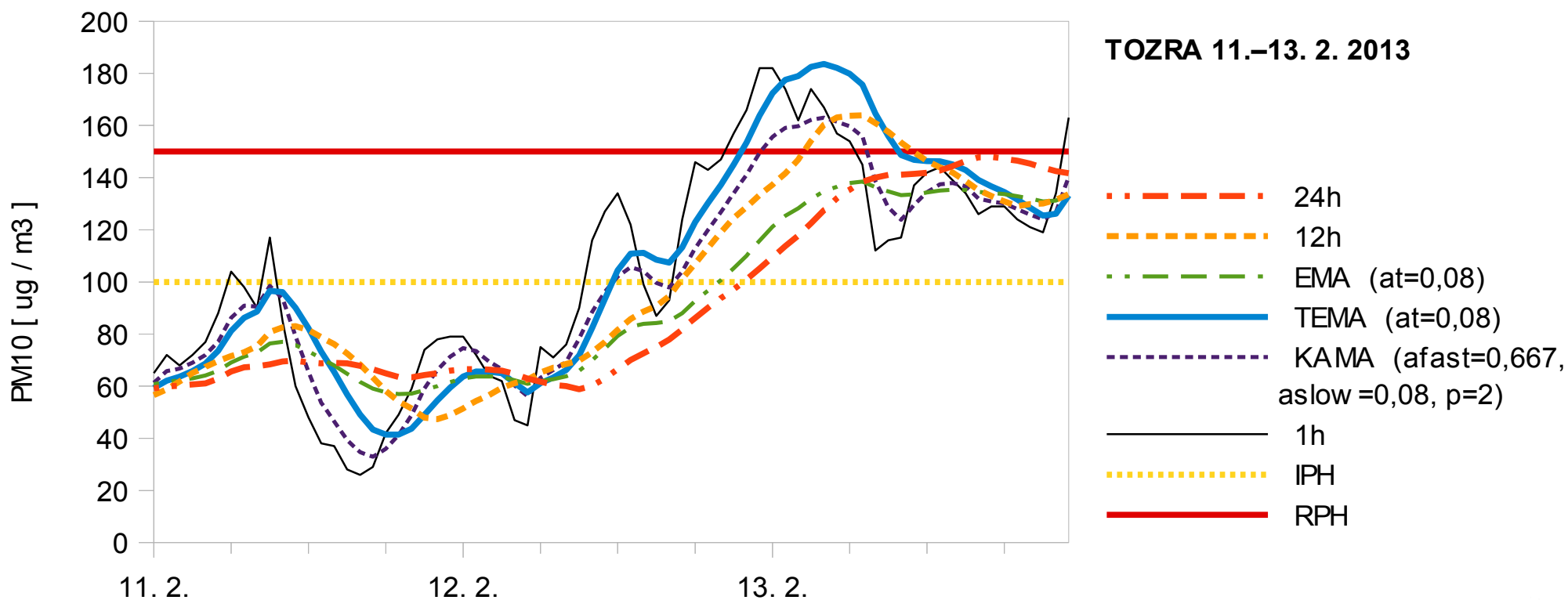

Varianty s využitím exponenciálních filtrů:

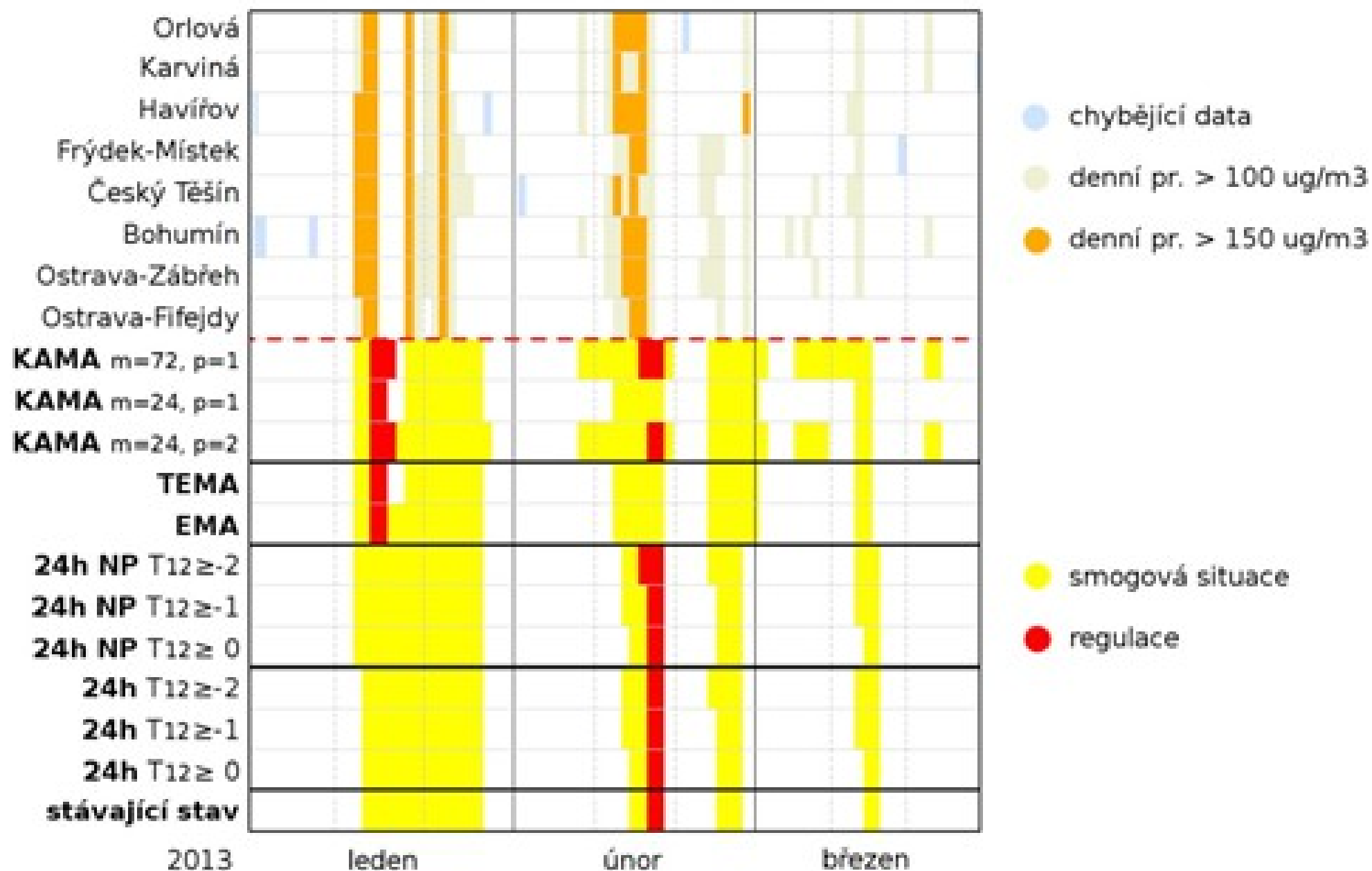
Varianta	Shlazení	tolerance trendu	Doba překročení pro vyhlášení smog. sit. / regulace
24h $T_{12} \geq 0$	klouzavý 24h průměr	0	25 / 49
24h $T_{12} \geq -1$		-1	
24h $T_{12} \geq -2$		-2	
24h NP $T_{12} \geq 0$	2(3) po sobě následující nepřekrývající se 24h průměry	0	2 / 3
24h NP $T_{12} \geq -1$		-1	
24h NP $T_{12} \geq -2$		-2	
EMA	exponenciální klouzavý filtr	trendy se nehodnotily	25 / 49
TEMA	trojnásobný exponenciální klouzavý filtr		
KAMA $m=24, p=2$	Kaufmanův adaptabilní klouzavý filtr (různé koeficienty m a p)		
KAMA $m=24, p=1$			
KAMA $m=72, p=1$			

Varianty s využitím exponenciálních filtrů:

Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek bez Třinecka

Analýza pro aglomeraci O/K/F-M bez Třinecka, Třinecko, zónu Moravskoslezsko a Ústecký kraj a zimní smogové sezóny (říjen–březen) 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013:

- zmírnění požadavku na trend 12h koncentrací vedlo pouze v málo případech k urychlení vyhlášení
- využití 2(3) nepřekrývajících se 24h průměrů vedlo, zvláště v kombinaci s mírnějšími požadavky na trendy, k jistému zlepšení, ale například v lednu 2013 by nebyla ani v tomto případě vyhlášena v agl. O/K/F-M bez Třinecka regulace
- exponenciální filtry reagovaly lépe na vývoj koncentrací, přesto přetrvávalo zpoždění dané požadavkem na překročení PH ve 25(49) po sobě jdoucích hod.
- výsledky nebyly uspokojivé
- jako nejslibnější jevil filtr TEMA

Proto byla navržena následující pravidla (zkoušely se 12h průměry i TEMA):

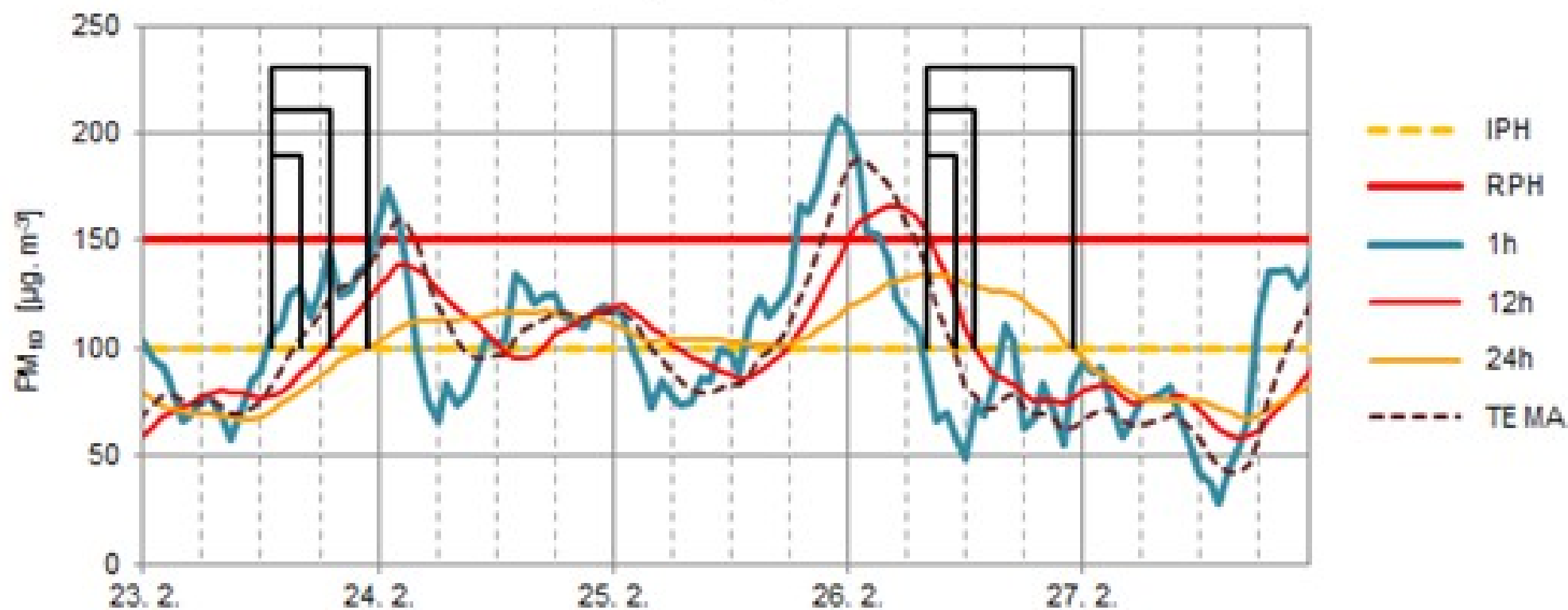
		Za jakých podmínek	Doplňující podmínka
Vyhlášení	Smogová situace	Alespoň na polovině* měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v daném území překročily klouzavé 12h průměry/TEMA PM ₁₀ informativní prahovou hodnotu 100 µg.m⁻³ .	Na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace se během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod prahovou hodnotu.
	Regulace	Alespoň na polovině* měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v daném území překročily klouzavé 12h průměry/TEMA PM ₁₀ regulační prahovou hodnotu 150 µg.m⁻³ .	

* Pokud jsou pro danou oblast reprezentativní právě dvě stanice, vyžaduje se překročení na obou.

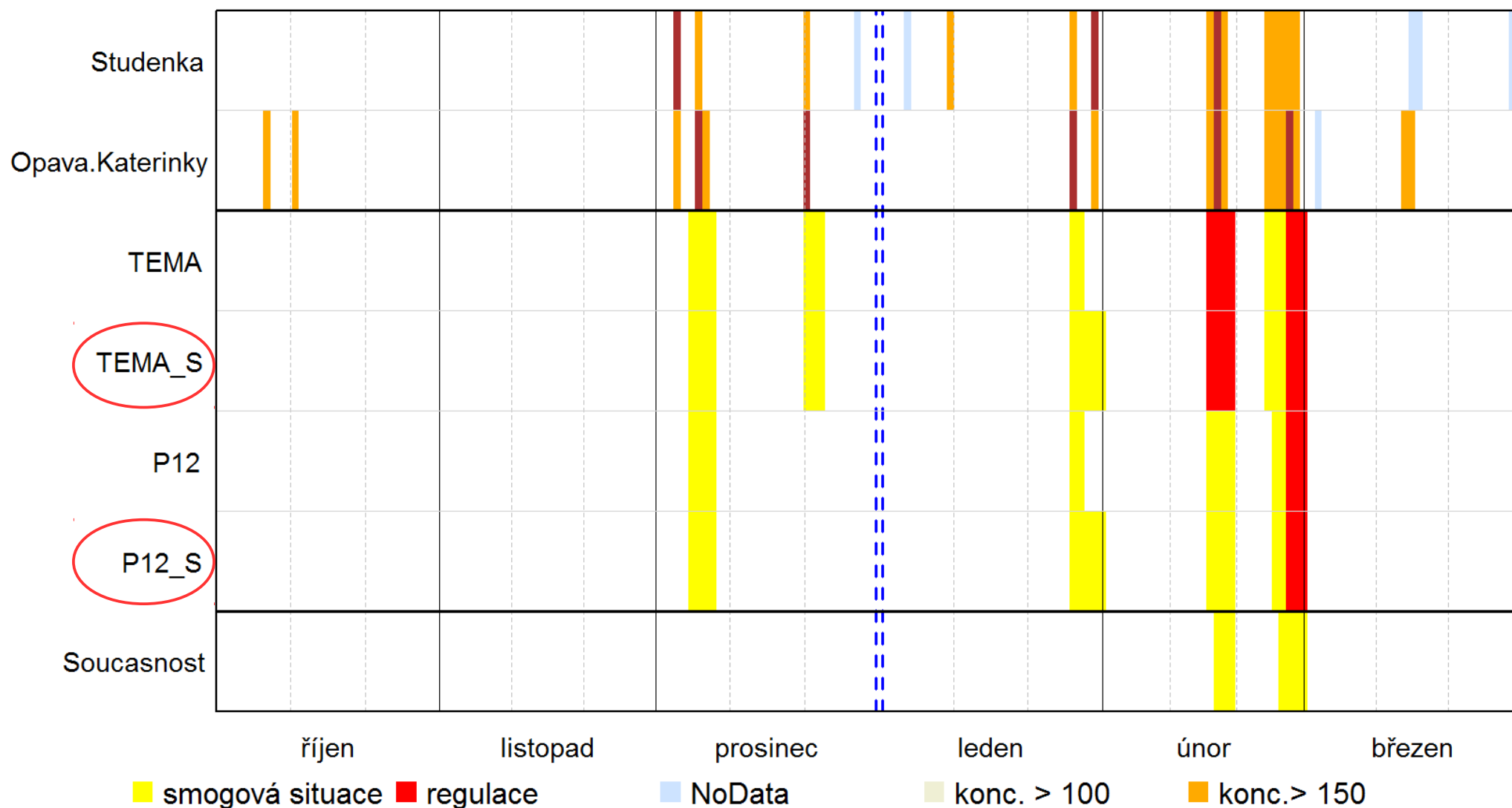
Srovnání 24h, 12h klouzavých průměrů a TEMA:

Ostrava-Zábřeh (TOZRA), 23. – 27. 2. 2013

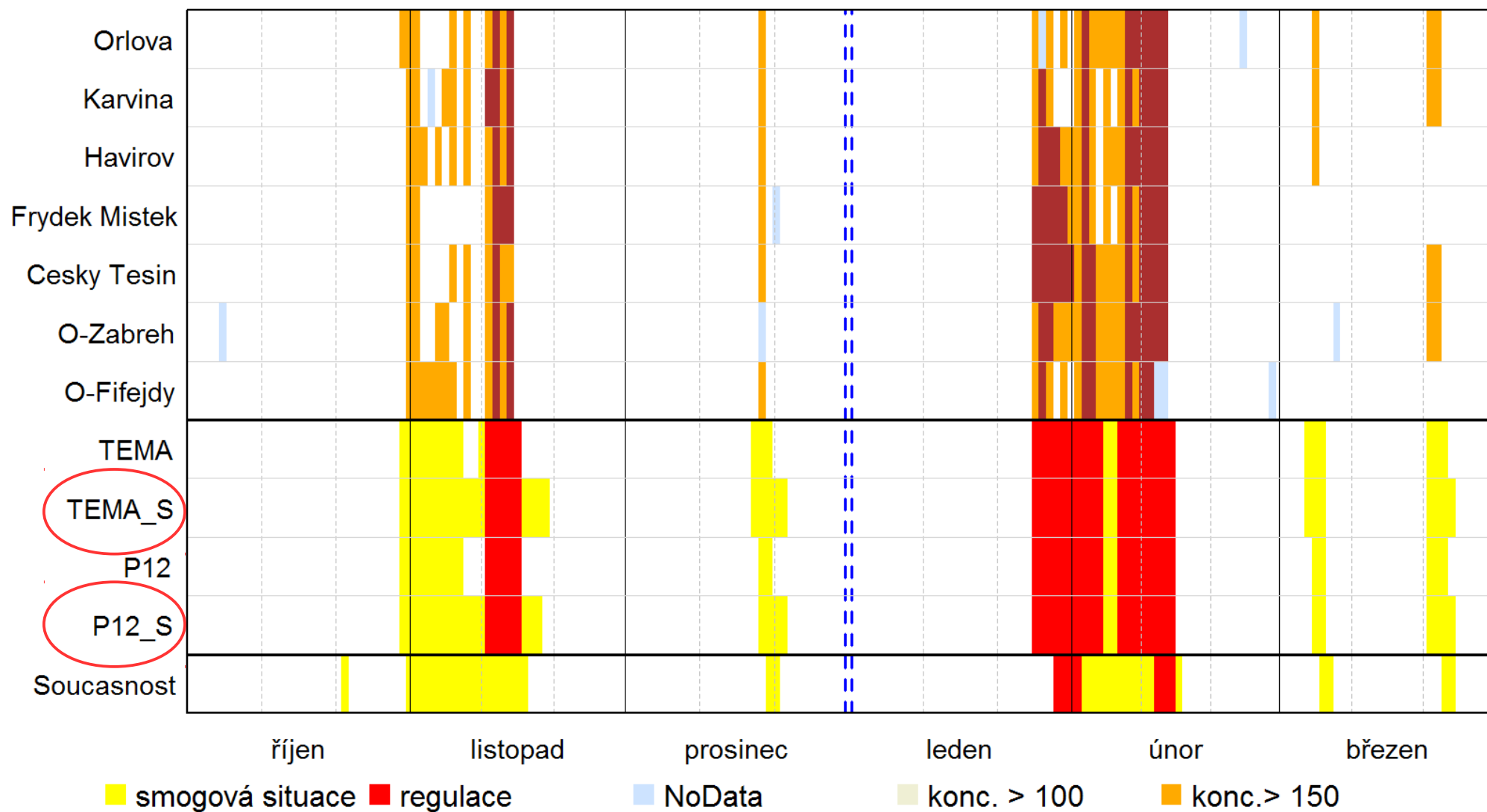
Nová pravidla (P12_S) zóna Moravskoslezsko:

Moravskoslezsko 2010 - 2011

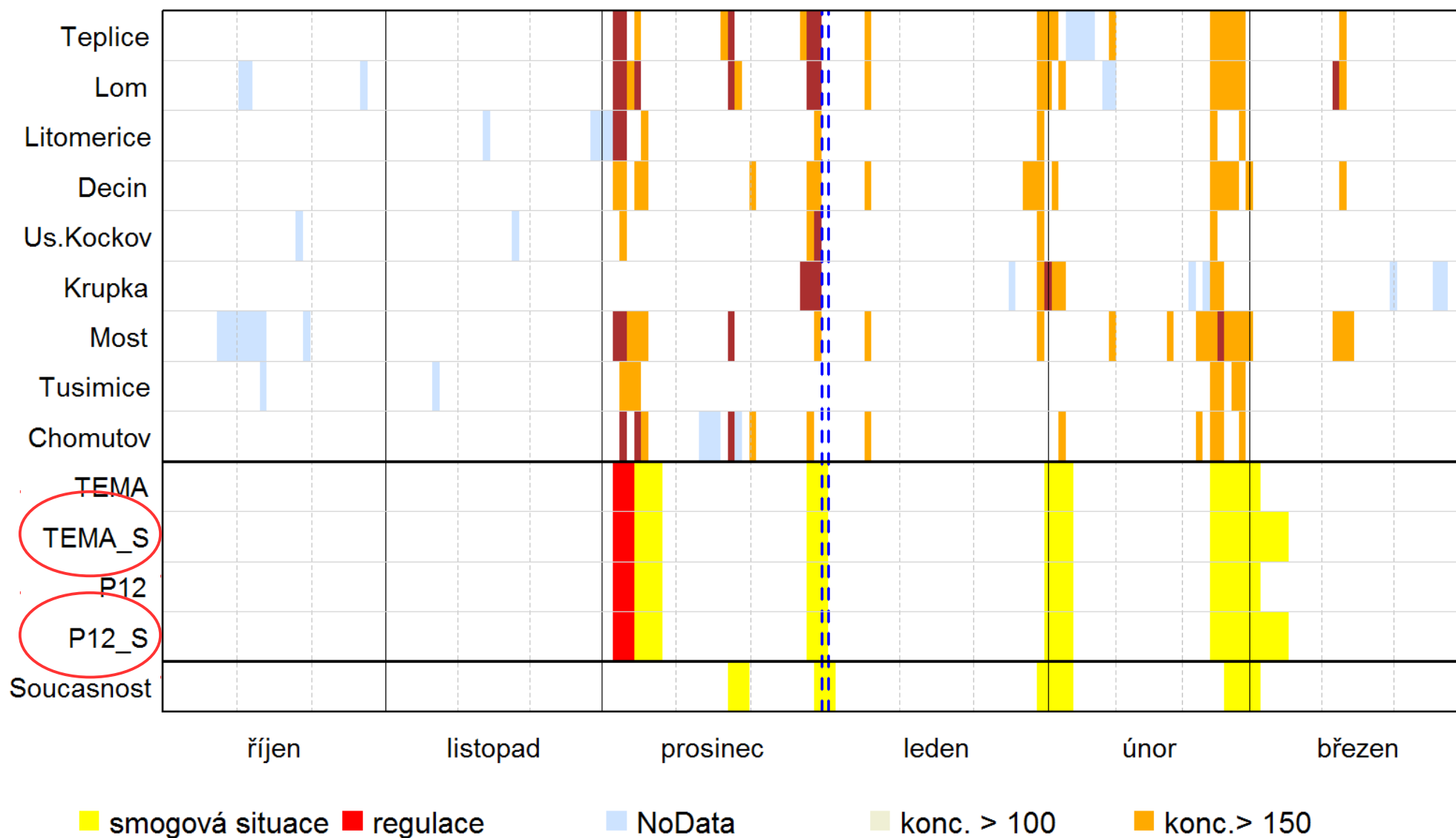
Nová pravidla (P12_S) O/K/F-M bez Třinecka:

OKFM 2011 - 2012

Nová pravidla (P12_S) Ústecký kraj:

Ústecko 2010 - 2011

Právní odbor MŽP z důvodu větší obecné srozumitelnosti doporučil 12hodinové klouzavé průměry namísto TEMA.

Interpretace 12h zhlazování, jako včasného vyhlášení podle 24h průměrů:

- pokud dojde k vyhlášení smogové situace (regulace) podle nových pravidel, je velmi pravděpodobné, že během následujících 12 hodin přesáhnou také 24hodinové průměry alespoň na polovině reprezentativních stanic prahovou hodnotu
- V tom smyslu se jedná o včasné vyhlášení podle prahové hodnoty vztažené k 24hodinovým průměrům.

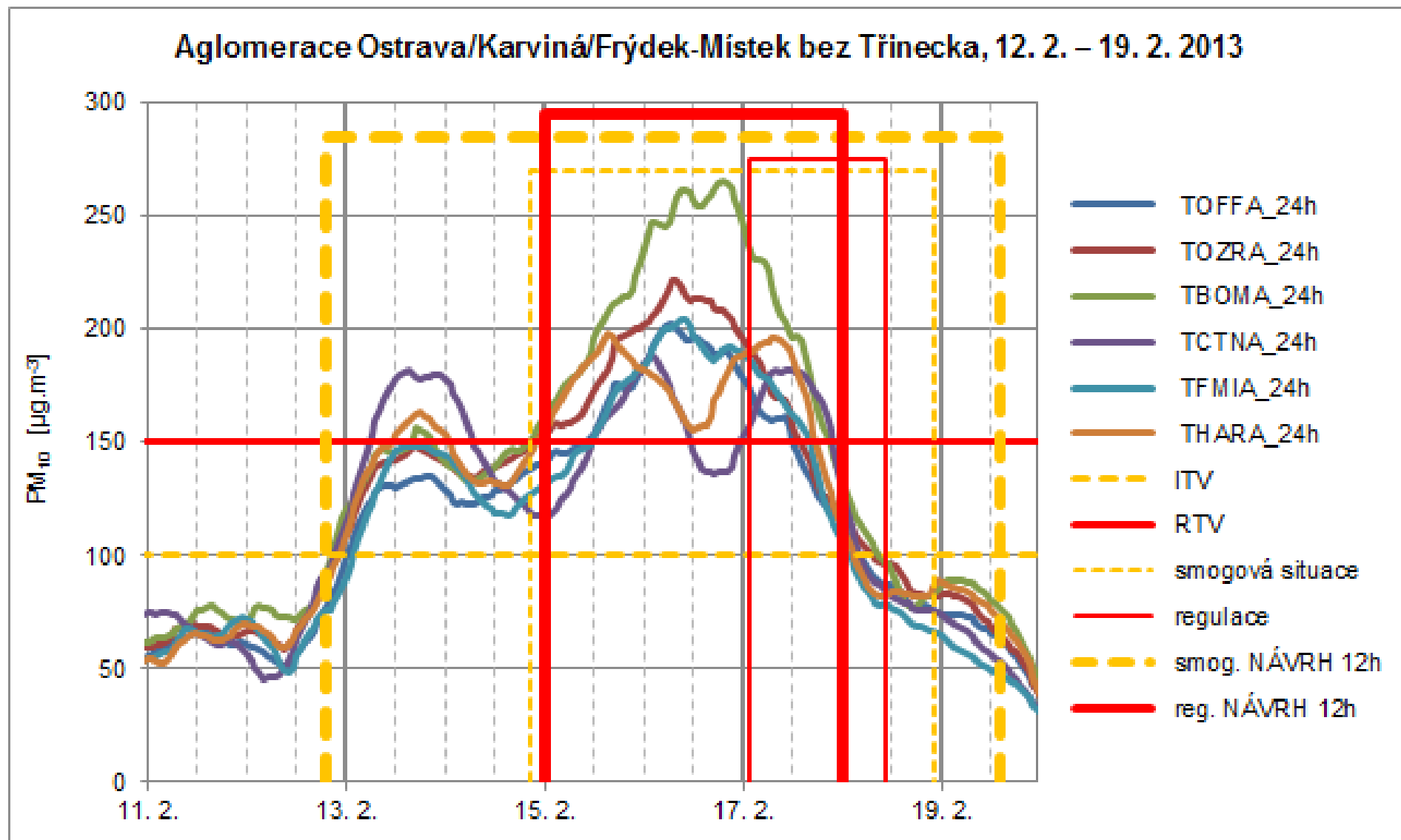
Výsledný návrh pravidel:

		Za jakých podmínek	Doplňující podmínka
Vyhlášení	Smogová situace	Alespoň na polovině* měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v daném území překročily klouzavé 12h průměry PM ₁₀ informativní prahovou hodnotu 100 µg.m⁻³ .	Na základě vyhodnocení předpovědi meteorologických podmínek a imisní situace se během následujících 24 hodin nepředpokládá pokles koncentrace pod prahovou hodnotu.
	Regulace	Alespoň na polovině* měřicích lokalit reprezentativních pro úroveň znečištění v daném území překročily klouzavé 12h průměry PM ₁₀ regulační prahovou hodnotu 150 µg.m⁻³ .	

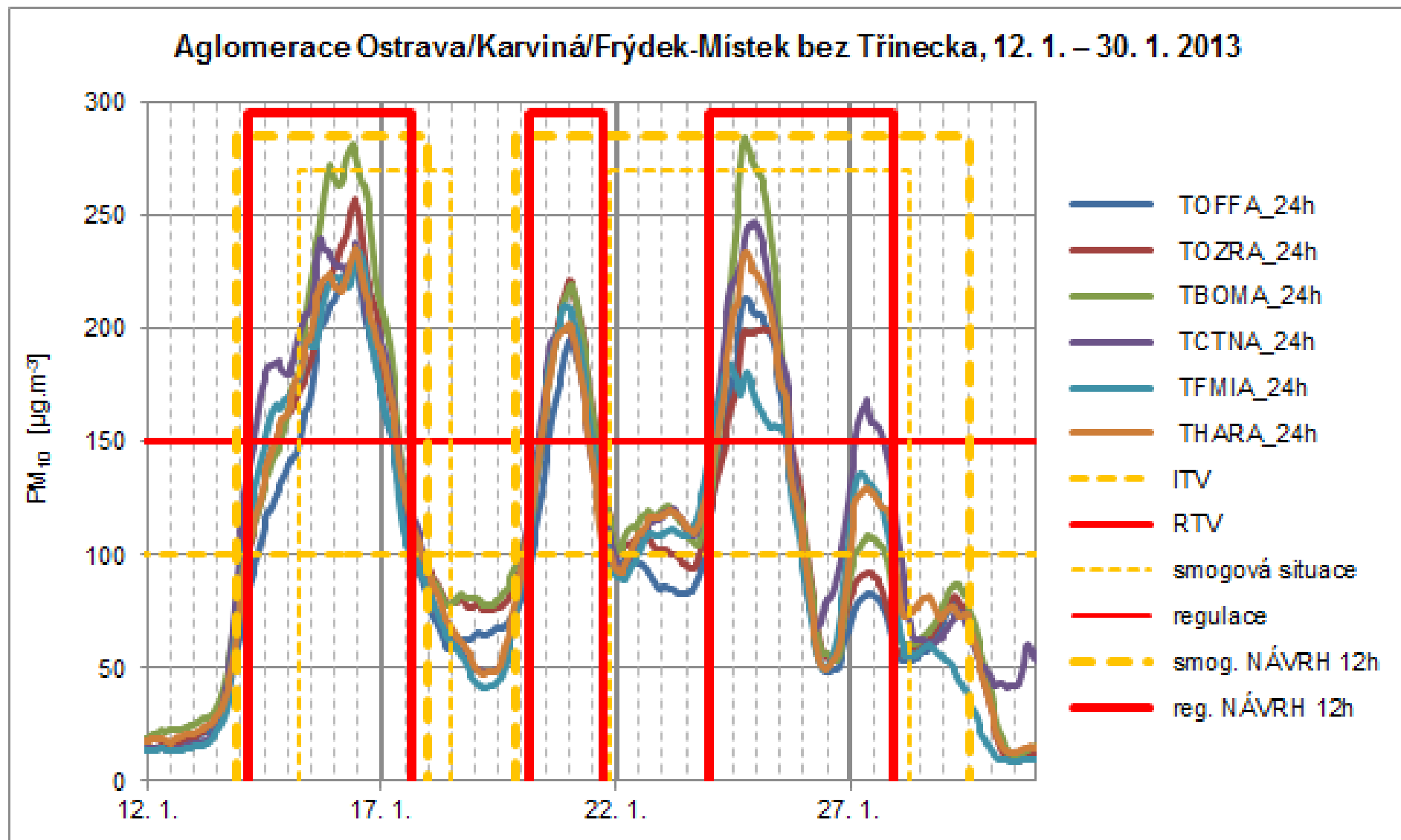
* Pokud jsou pro danou oblast reprezentativní právě dvě stanice, vyžaduje se překročení na obou.

Vyhlašování podle navržené novely (1)

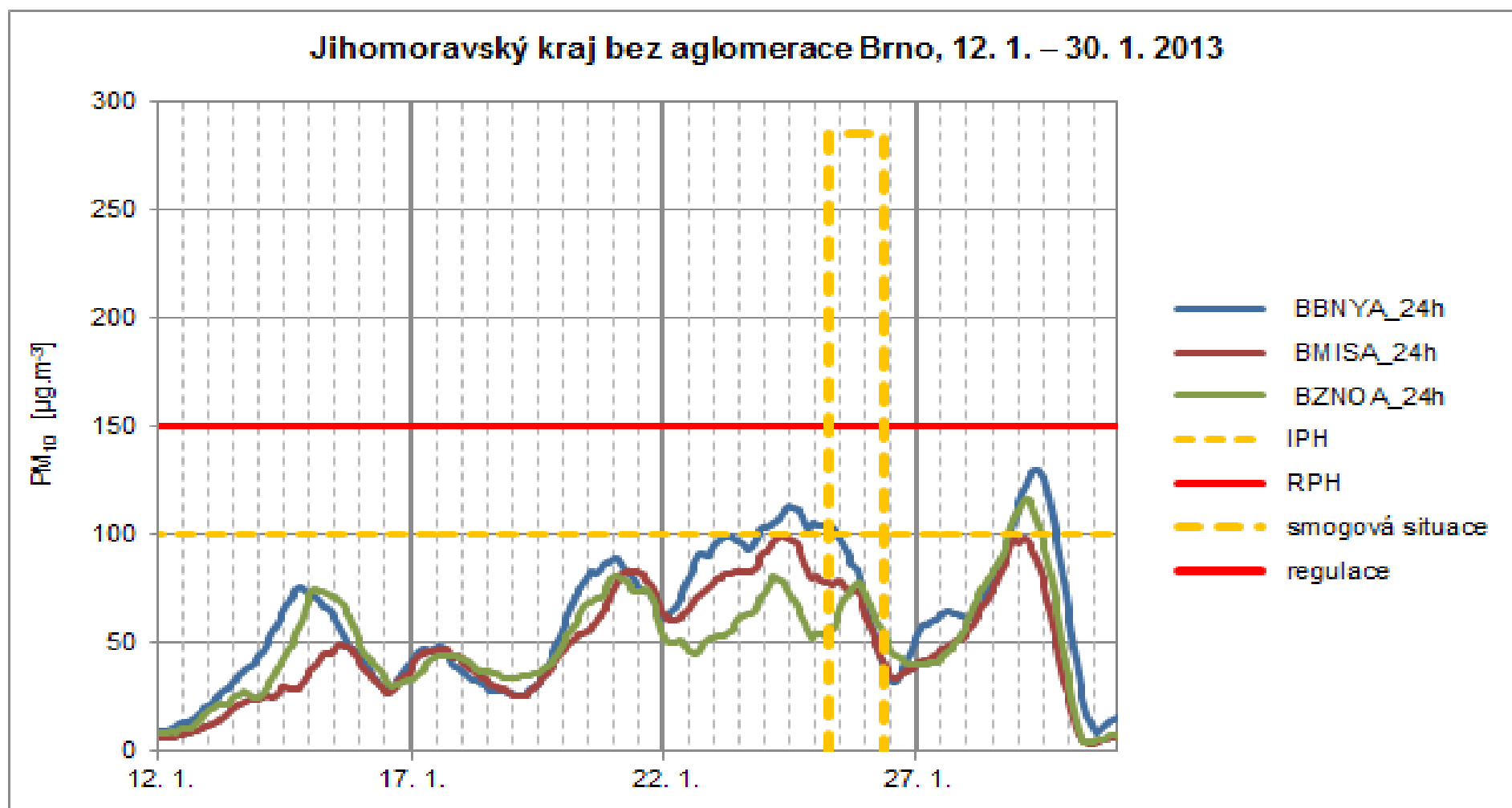

Vyhlašování podle navržené novely (2)

Vyhlašování podle navržené novely (3)

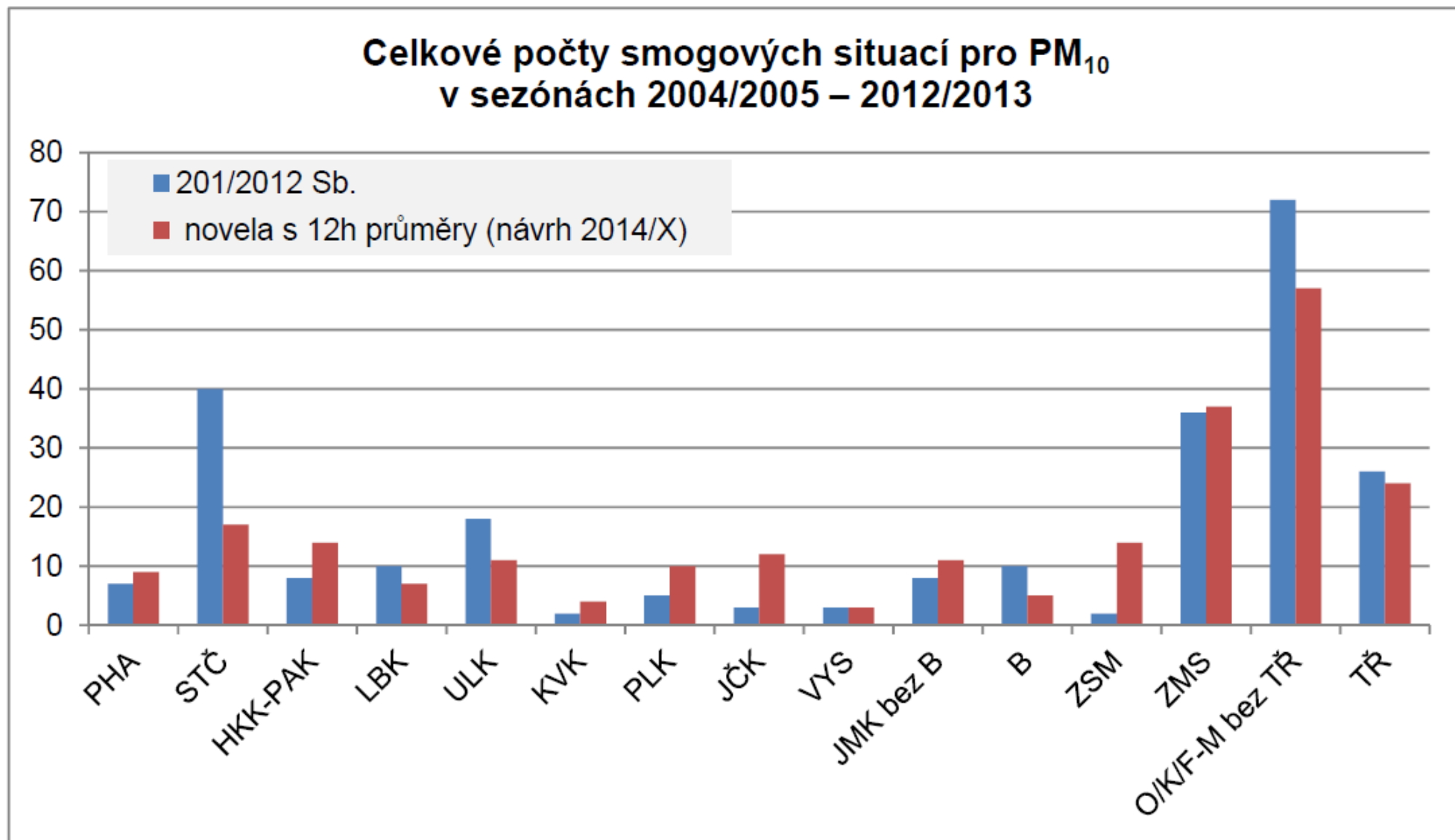
Ale např. pro agl. Brno by smogová situace na rozdíl od současného stavu v lednu 2013 vyhlášena nebyla...

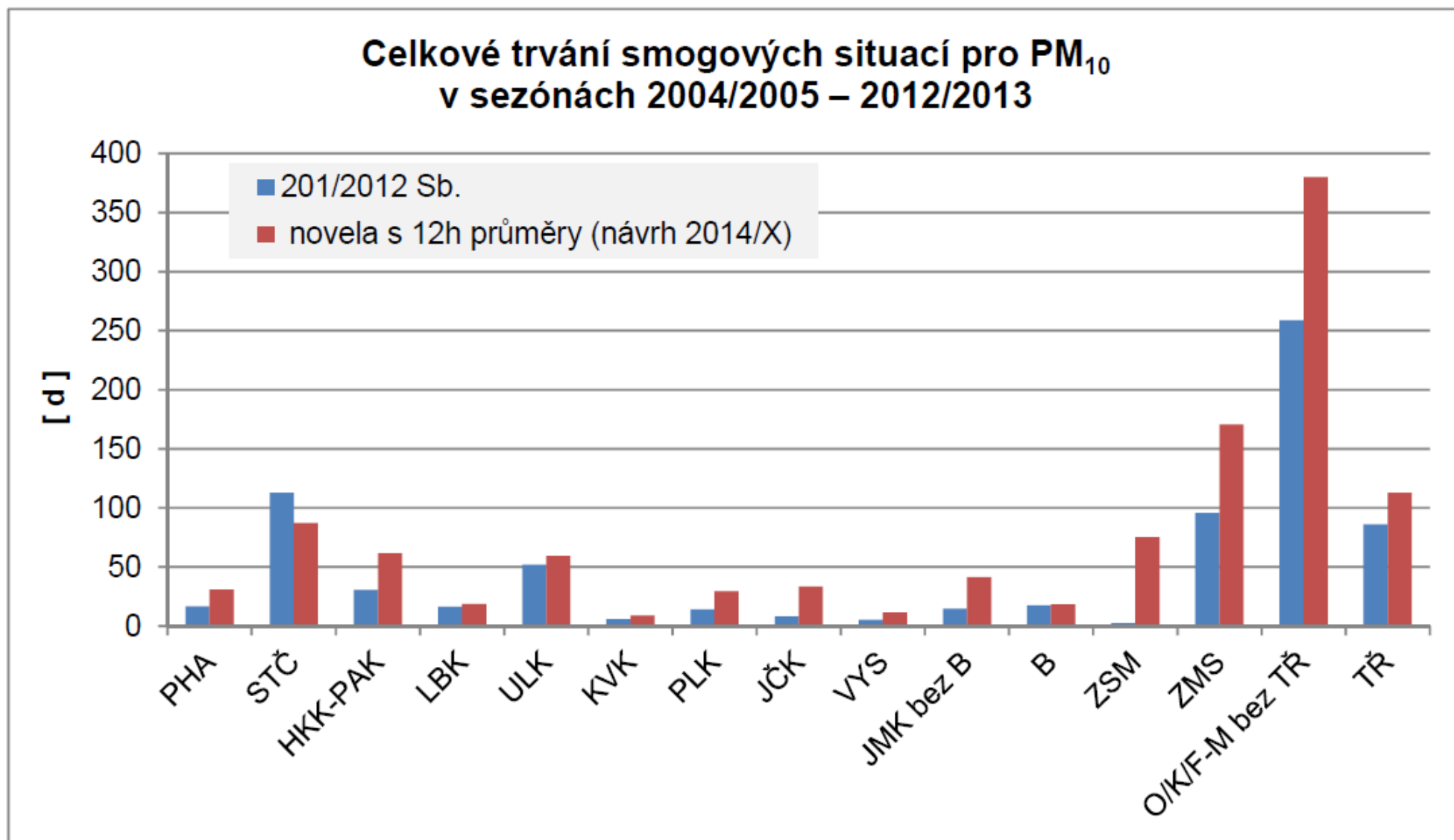
Srovnání stávajícího stavu a novely:

oblast SVRS pro PM ₁₀	celkové počty a délky trvání v sezónách 2004/2005 – 2012/2013							
	smogové situace				regulace			
	stávající zákon		novela s 12h průměry		stávající zákon		novela s 12h průměry	
	počet	trvání [h]	počet	trvání [h]	počet	trvání [h]	počet	trvání [h]
Aglomerace Praha	7	402	9	742	0	0	2	174
Zóna Střední Čechy	40	2 708	17	2 094	0	0	3	326
Královéhradecký kraj a Pardubický kraj	8	736	14	1 480	0	0	2	271
Liberecký kraj	10	392	7	448	0	0	0	0
Ústecký kraj	18	1 248	11	1 425	0	0	3	361
Karlovarský kraj	2	136	4	212	0	0	0	0
Plzeňský kraj	5	342	10	703	0	0	1	136
Jihočeský kraj	3	193	12	805	0	0	3	124
Kraj Vysočina	3	130	3	282	0	0	0	0
Jihomoravský kraj bez Brna	8	350	11	998	0	0	1	64
Aglomerace Brno	10	422	5	442	1	30	0	0
Zóna Střední Morava	2	57	14	1 806	0	0	7	505
Zóna Moravskoslezsko	36	2 299	37	4 091	5	246	11	830
Aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek-Místek bez Třinecka	72	6 211	57	9 121	5	285	31	3 385
Třinecko	26	2 069	24	2 708	4	266	7	800
ČR celkem	250	17 695	235	27 357	15	827	71	6 976

Srovnání stávajícího stavu a novely:

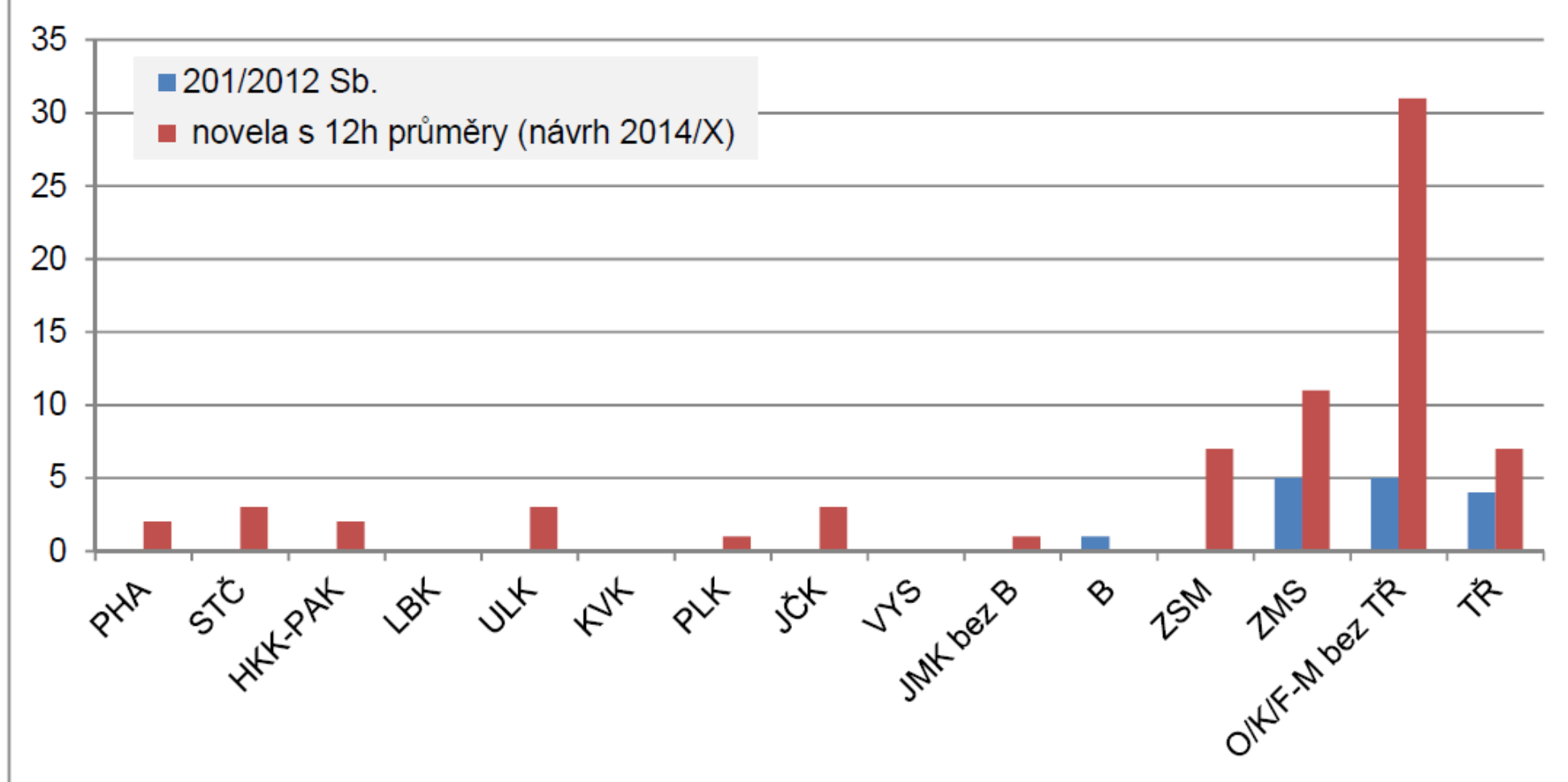
Srovnání stávajícího stavu a novely:

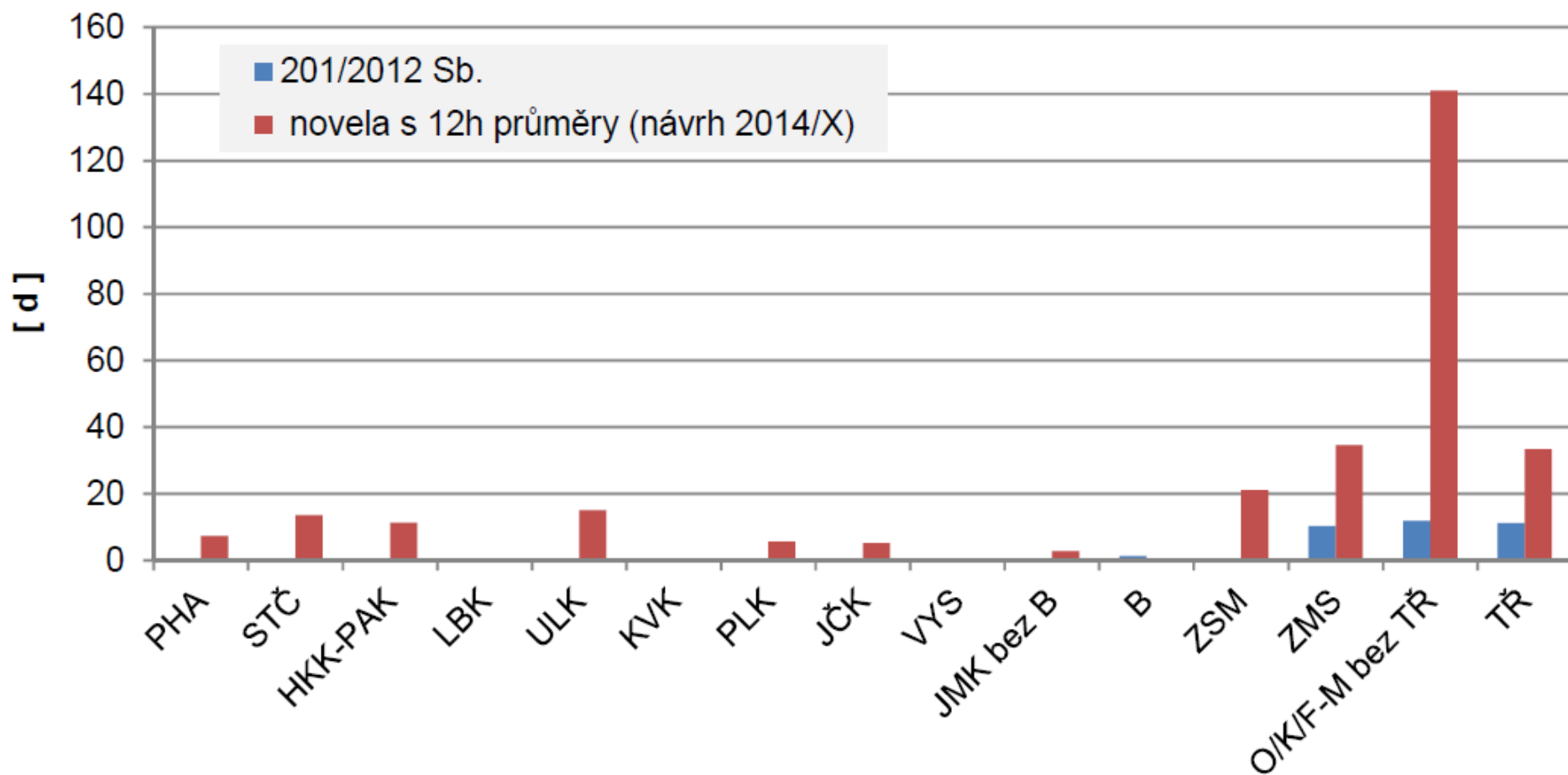
Srovnání stávajícího stavu a novely:

**Celkové počty regulací pro PM₁₀
v sezónách 2004/2005 – 2012/2013**

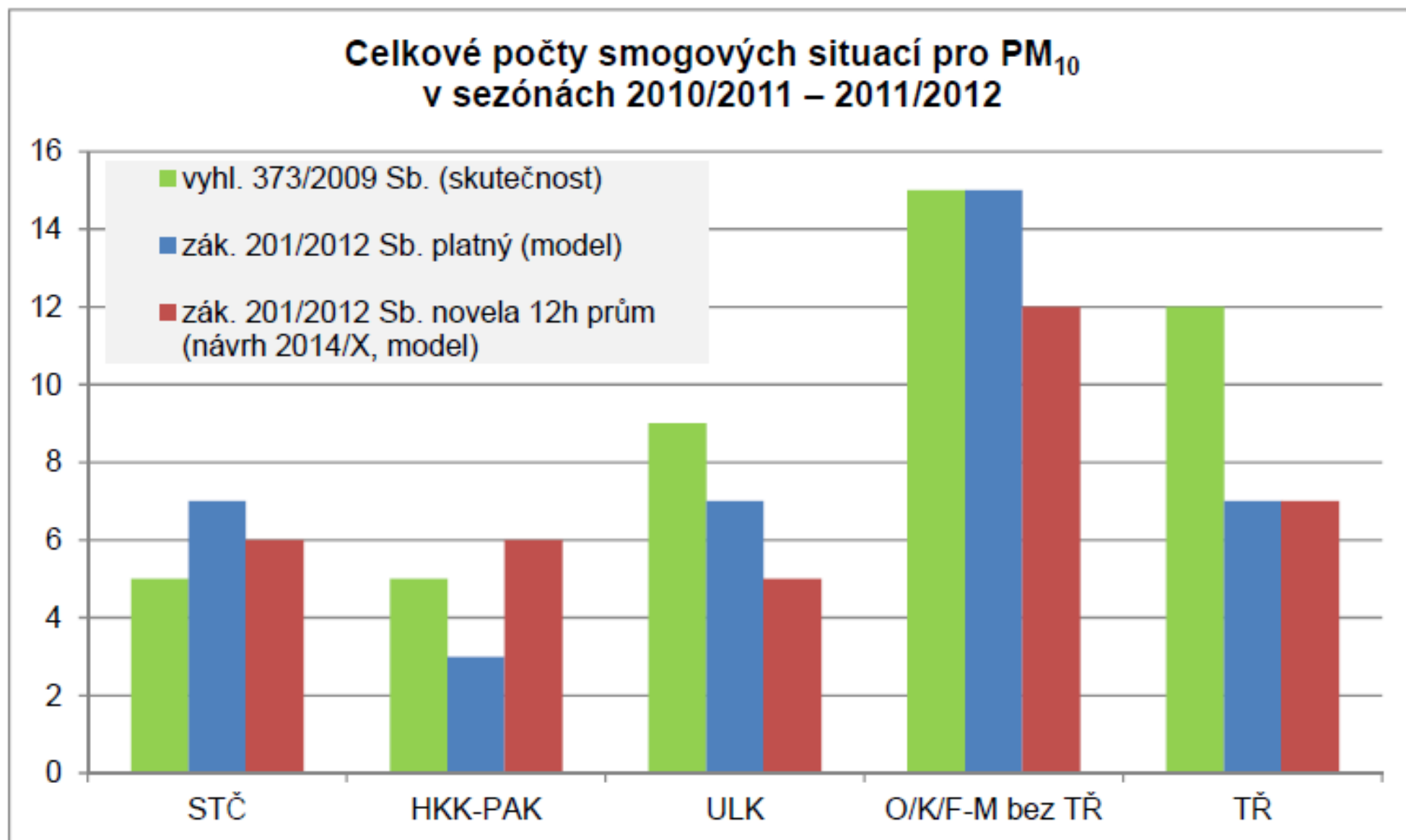

Srovnání stávajícího stavu a novely:

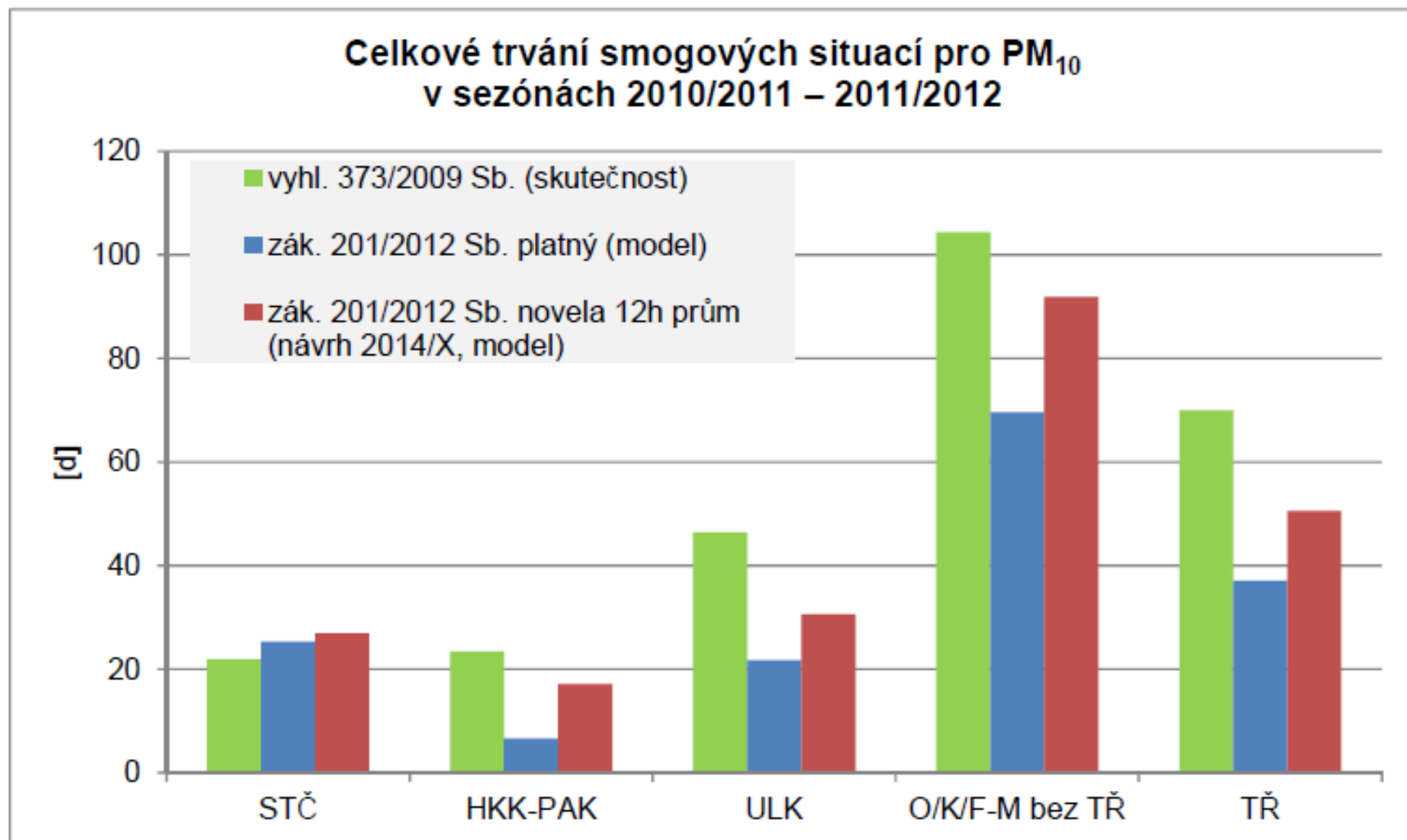
**Celkové trvání regulací pro PM₁₀
v sezónách 2004/2005 – 2012/2013**

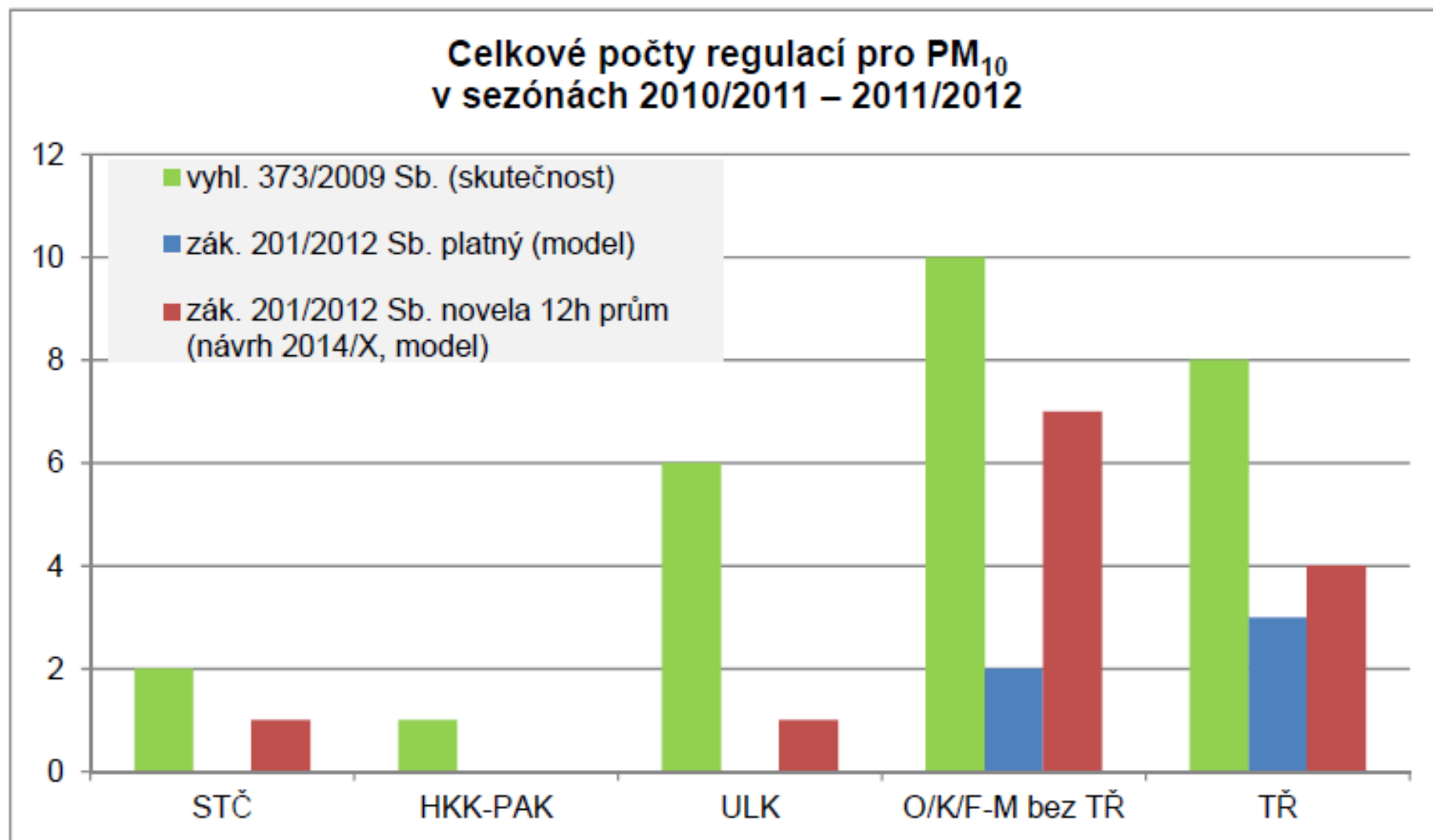
Srovnání stávajícího stavu a novely:

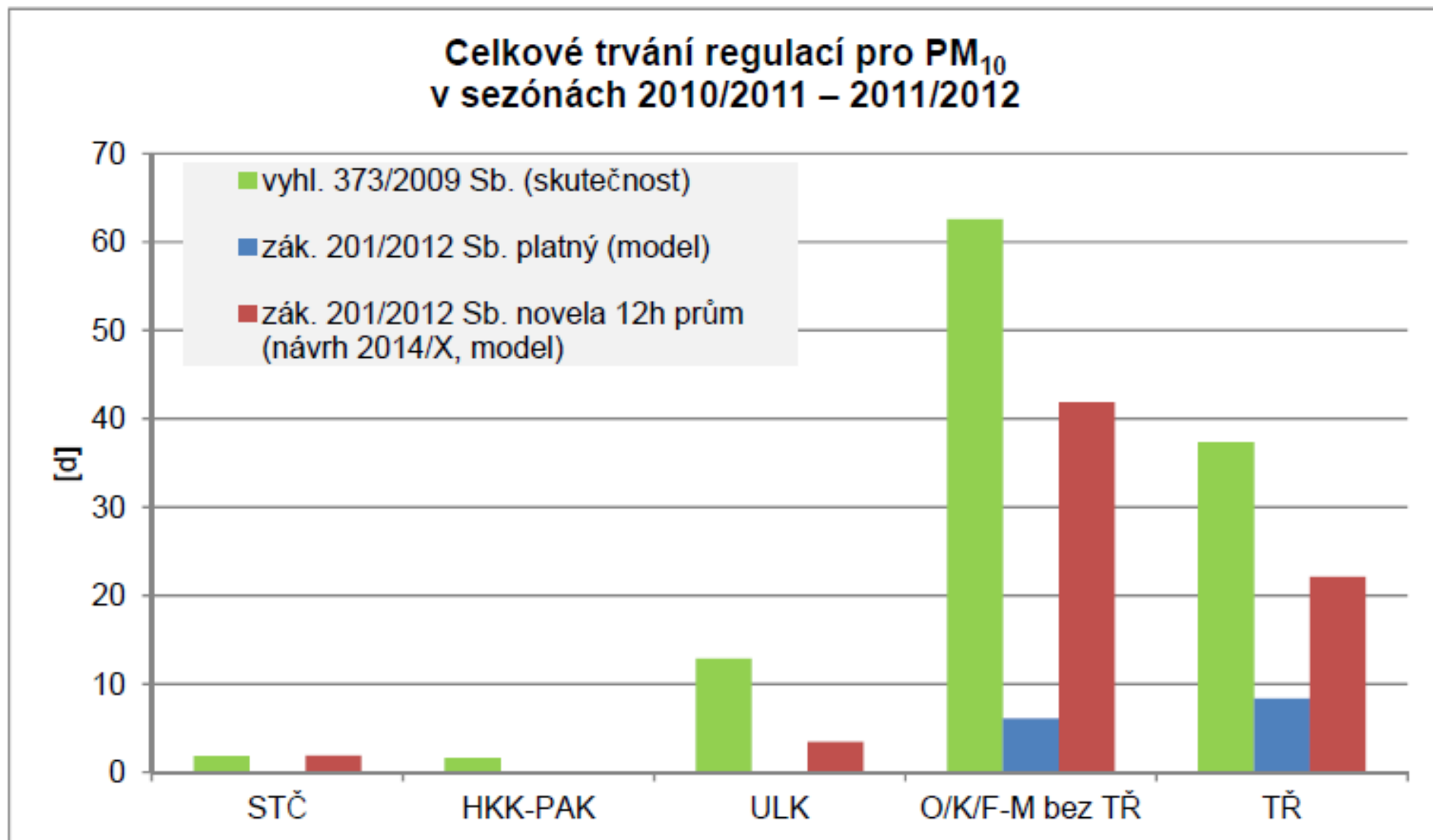
Srovnání stávajícího stavu a novely:

Srovnání stávajícího stavu a novely:

Srovnání stávajícího stavu a novely:

Harmonogram:

- Předložení legislativnímu odboru MŽP (říjen 2014)
- Předložení vládě a parlamentu ČR (2015)
- Platnost nejpozději od 1. 1. 2016
(pokud by platnost vyšla na zimní sezónu, počítá se s odkladem platnosti po jejím skončení)

Děkuji za pozornost!

